

فهرست

فصل اول: چرا و چگونه دعا کنیم؟

- ۱۳ ..... یک سلاح قوی برای شما آورده‌ام.
- ۱۴ ..... پیامبری که صورت به خاک می‌نهاد.
- ۱۵ ..... بازگشت نعمت‌ها با دعا.
- ۱۵ ..... گدایی در خانه دوست.
- ۱۷ ..... خدایی که دعا را دوست دارد.
- ۱۸ ..... هیچ دعایی بی جواب نمی‌ماند.
- ۱۸ ..... ستون دین چیست؟
- ۱۹ ..... فقط به سوی خانه تو می‌آیم.
- ۲۲ ..... شاه کلید سعادت را می‌شناسید؟
- ۲۳ ..... راهی برای رهایی از گرفتاری‌ها.
- ۲۵ ..... سرنوشت خود را تغییر بدهید.
- ۲۵ ..... بند کفش من گم شده است!
- ۲۶ ..... بیچارگی خود را نشان چه کسی بدهم؟
- ۲۸ ..... چگونه بلا را از خود دور کنیم؟
- ۲۸ ..... حاجت خود را بر زبان بیاورید.
- ۲۹ ..... چون دوستت دارم، جوابت را نمی‌دهم.
- ۳۱ ..... وقتی دعا کنید که یقین کامل دارید.
- ۳۲ ..... برای استجاب دعا به قرآن پناه ببریم.
- ۳۳ ..... چرا خدا به وعده‌اش وفا نکرد؟
- ۳۴ ..... دعا در نماز واجب را فراموش نکن.

- ۳۵..... دعای سر سفره مستجاب است
- ۳۶..... دعا‌های بزرگ از خدا بخواهیم
- ۳۸..... دعا را با گریه همراه کن
- ۳۹..... حق الناس خیلی مهم است!
- ۴۱..... چرا دستم را به سوی آسمان بگیرم؟
- ۴۲..... آیا خدا هم خجالت می‌کشد؟
- ۴۳..... روزه، ایستگاه مهم دعا
- ۴۳..... قبل از دعا کردن، نماز بخوان
- ۴۴..... تعریف و تمجید از خدا را فراموش نکن
- ۴۶..... چهل نفر را دور خود جمع کن
- ۴۷..... خدای من در همین نزدیکی‌ها است!
- ۴۸..... چه هنگامی دعا مستجاب می‌شود؟
- ۵۰..... دعای چه کسانی حتماً قبول می‌شود؟
- ۵۱..... حالت‌های دست هنگام دعا
- ۵۳..... با این زبان گناه کرده‌ام، حالا چه کنم؟
- ۵۴..... بنده خدا، تا حالا کجا بودی؟
- ۵۵..... دعایی که یک میلیون برابر می‌شود
- ۵۷..... نباید گرد گناه بگردم
- ۵۹..... سه سال است دعایم مستجاب نمی‌شود!
- ۶۳..... این‌گونه دعا کنیم

فصل دوم: دعا‌های مفید و مختصر

- ۶۸..... آیا یک روز زیبا برای خودت می‌خواهی؟
- ۶۸..... دعا در سجده را فراموش نکن
- ۶۹..... آیا می‌خواهی از هفتاد نوع بلا ایمن باشی؟
- ۷۰..... یا علی! این دعا را هنگام بلا بخوان
- ۷۰..... این دعا را هرگز فراموش مکن!

- آیا می‌خواهی بلا از زندگی‌ات دور شود؟ ۷۱
- همهٔ بلاها از تو دور می‌شوند ۷۱
- آیا می‌خواهی خدا تو را محافظت کند ۷۲
- مانند حضرت نوح علیه السلام، بندهٔ شکرگزار باش ۷۳
- دعای حضرت یوسف علیه السلام در دل چاه ۷۵
- دعای حضرت یوسف علیه السلام در زندان ۷۶
- دعای نجات حضرت عیسی علیه السلام ۷۷
- توبهٔ حضرت آدم علیه السلام چگونه قبول شد؟ ۷۹
- ما این‌گونه به آرامش می‌رسیم ۸۰
- این دعا را هفتاد بار بگو ۸۱
- در نماز شب این دعا را بخوان ۸۲
- گندم‌هایی که مرا شفا دادند ۸۳
- دعایی برای شفای هر بیماری ۸۵
- بسم الله را برای جذب شادی بگو ۸۶
- شادی به قلب تو می‌آید ۸۶
- پناه به نماز و دعا برای رفع غم ۸۷
- پسرم! این ذکر را تکرار کن ۸۷
- من ضمانت می‌کنم خدا جوابت را بدهد ۸۹
- نامهٔ امام جواد علیه السلام ۸۹
- با این دعا ناامید نمی‌شوی ۹۰
- چرا این قدر کم پیدا شده‌ای؟ ۹۲
- دیگر روی فقر و تنگ‌دستی را ندیدم ۹۳
- یا علی! این دعا را بخوان ۹۴
- من مهربان‌ترین مهربانان هستم ۹۵
- در سجدهٔ نماز این دعا را بخوان ۹۵
- آیا می‌خواهی از فقر امان یابی؟ ۹۶

- از ترس بدهکاران از بغداد فرار کردم ۹۶
- بهترین دعا، طلب مغفرت از خدا است ۹۸
- بعد از نماز واجب، طلب آمرزش کنید ۹۸
- دعا برای همه افراد مؤمن ۱۰۰
- دعایی مهم برای هر صبح و شام ۱۰۱
- آیا می‌خواهی خدا روز قیامت تو را راضی کند؟ ۱۰۲
- دعایی که همه پیامبران می‌خواندند ۱۰۲
- فرشتگان به تو مژده می‌دهند ۱۰۳
- آیا خیر زیاد می‌خواهید ۱۰۳
- دعایی که خیر دنیا و آخرت را به من داد ۱۰۴
- دعای غریق را فراموش نکنید ۱۰۴
- قبل از طلوع خورشید برای خود افتخاری کسب کن! ۱۰۵
- آیا بهترین دعا را می‌شناسید؟ ۱۰۶
- آیا متوجه شدی آن دو فرشته به تو چه گفتند؟ ۱۰۶
- دعایی که در آسمان‌ها معروف شده بود ۱۰۷
- خدایا! مرا به خودم وا مگذار ۱۰۸
- هنگام سجده چنین بگو ۱۰۹
- روزگار سختی پیش رو است ۱۰۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وقتی در زندگی خود با مشکلی روبه‌رو می‌شوی به در خانه او می‌روی و دست به دعا برمی‌داری و صدایش می‌زنی.

و منتظر می‌شوی تا او جواب دعای تو را بدهد.

ولی بعضی وقت‌ها جوابی نمی‌شنوی، برای همین با خود فکر می‌کنی که نکند او دعای مرا نشنیده باشد و آن‌گاه می‌گویی: «خدایا! گوشی را بردار» اما او که از همه شنواتر است و همیشه منتظر تماس ما است پس مشکل در کجاست؟

نکند ما از راه و رسم دعا کردن، بی‌خبر مانده‌ایم؟

او وعده داده است دعای بندگان خود را مستجاب می‌کند به شرط آنکه آنان آداب دعا کردن را مراعات کنند.

این کتاب به تو کمک می‌کند تا بتوانی بهتر دعا کنی و زودتر به خواسته‌هایت
برسی. همچنین تو را با بیش از پنجاه دعای معتبر، مفید و مختصر آشنا
می‌سازد.

با خواندن این کتاب، اهمیت بیشتری به دعا خواهی داد؛ چراکه دعا می‌تواند
ما را به سعادت و کمال هرچه بیشتر برساند.

قم، اسفندماه ۱۳۸۶

مهدی خدامیان آرائی

فصل اول:

چرا و چگونه دعا کنیم؟

یک سلاح قوی برای شما آورده‌ام

پیامبر ﷺ در مسجد نشسته بود و یاران و دوستانش گرد او حلقه زده بودند.
در این هنگام، آن حضرت نگاهی به یاران خود کرد و فرمود:
آیا می‌خواهید سلاحی به شما معرفی کنم تا با استفاده آن از شر دشمن خود
نجات یابید؟

همه در فکر فرورفتند که مگر خطری شهر مدینه را تهدید می‌کند که پیامبر از
سلاح سخن به میان می‌آورد.

اما پیامبر در ادامه کلام خود به این نکته اشاره کرد که این سلاح، اثر دیگری
هم دارد و آن اینکه رزق و روزی شما را هم زیاد می‌کند.

براستی این سلاح چیست که هم شر دشمن را کوتاه می‌کند و هم باعث
برکت زندگی ما می‌شود؟

مردم می‌خواستند بدانند این سلاح چیست، برای همین از پیامبر درخواست
کردند تا آن سلاح را معرفی کند.

پیامبر فرمودند:

اگر شما هر صبح و شام دعا کنید به آن سلاح دست یافته‌اید که دعا سلاح مؤمن است.

آری! بزرگ‌ترین دشمن ما، شیطان است و چون ما به درگاه خدا رو آوریم و با او مناجات کنیم، چنان رحمت خداوند بر ما نازل می‌شود که دیگر شیطان نمی‌تواند با وسوسه‌های خود ما را فریب دهد.^۱

پیامبری که صورت به خاک می‌نهاد

خداوند در قرآن مجید وقتی می‌خواهد از حضرت ابراهیم علیه السلام تعریف کند، به دو ویژگی او اشاره می‌کند:

الف - بردباری و حلم: حضرت ابراهیم علیه السلام هنگام روبه‌رو شدن با مشکلات مختلف زندگی، صبر می‌کرد.

ب - خشوع و خضوع: آن حضرت همواره در درگاه خداوند، فروتنی و خشوع خود را به نمایش می‌گذاشت.^۲

امام باقر علیه السلام فرمودند:

حضرت ابراهیم علیه السلام هرگاه در بیابان‌ها جای خلوتی پیدا می‌کرد به نماز می‌ایستاد و فروتنی خود را نسبت به خدا نشان می‌داد و خدا این رفتار او را خیلی دوست می‌داشت.^۳

بنابراین اگر گذر شما به بیابان افتاد یادتان باشد همانند حضرت ابراهیم علیه السلام، در دل بیابان به نماز بایستید و صورت خود را به خاک بگذارید و به درگاه معبود خود تضرع کنید.

آری! آن لحظه‌ای که شما صورت به خاک می‌نهد و خدای خویش را صدا می‌زنید به او خیلی نزدیک می‌شود و رحمت بی‌انتهایش وجود شما را فرامی‌گیرد.

بازگشت نعمت‌ها با دعا

آیا برای شما پیش آمده است خدا به شما نعمتی بدهد، ولی بعد از مدتی آن نعمت از شما گرفته شود؟ البته هر نعمتی که از انسان گرفته می‌شود به علت گناهان او است؛ چنانچه در حدیثی از حضرت علی علیه السلام به همین نکته اشاره شده است.^۴ اکنون سؤال من این است: آیا راهی وجود دارد تا ما بتوانیم آن نعمت‌هایی را که از ما گرفته شده است به سوی خود برگردانیم. حضرت علی علیه السلام راه حلی برای بازگشت نعمت‌ها معرفی می‌کند و آن همان دعا و تضرع به درگاه خدا است.^۵

گدایی در خانه دوست

آیا تا به حال فکر کرده‌اید که خداوند چه عملی را بیشتر دوست دارد؟ امام باقر علیه السلام فرمودند:

خداوند هیچ چیز را به اندازه گدایی در خانه‌اش، دوست ندارد.^۶

آری! اگر شما از مردم خواهشی بکنید نزد آنها دلیل می‌شوید؛ اما اگر کسی در خانه گدایی کند، نزد او عزیز و محترم می‌شود. گدایی در خانه خدا، عزت دنیا و آخرت است و خداوند بسیار دوست دارد

بندگانش به در خانه او بیایند و او را صدا بزنند.
خداوند بسیار بخشنده و مهربان است و بندگان خود را دوست دارد؛ برای
همین هنگامی که بندگان او به در خانه او می آیند آنها را مورد عنایت و رحمت
خود قرار می دهد.

خدایی که دعا را دوست دارد

چرا خداوند رزق و روزی شما را معمولاً از جایی می‌رساند که احتمال نمی‌دهید از آنجا روزی شما برسد؟
حتماً برای تان پیش آمده است که قرض زیادی داشته‌اید و به هر جا که فکرتان می‌رسیده سر زده‌اید، اما جواب نگرفته‌اید؛ ولی بعد از مدتی، خداوند از جایی که اصلاً باور نمی‌کردید پولی برای تان رسانده است و شما قرض خود را داده‌اید.

امام صادق علیه السلام فرمودند:

خداوند روزی مؤمنان را در جایی قرار می‌دهد که آنها نمی‌دانند و این به آن دلیل است که وقتی مؤمن نداند روزی اش از کجا می‌آید، بیشتر دعا می‌کند.^۷
آری! خداوند دعا کردن شما را خیلی دوست دارد برای همین برنامه‌ای می‌ریزد تا شما کمی نگران روزی خود باشید و دست به دعا بردارید و با خالق خود راز و نیاز کنید.

هیچ دعایی بی جواب نمی ماند

بارها شده است که ما دعا می کنیم و حاجت خود را از خداوند می خواهیم اما دعای ما مستجاب نمی شود و به آرزوی خود نمی رسیم. وقتی خواسته ما به صلاح ما باشد خداوند آن را برآورده می کند؛ ولی اگر خواسته ما به مصلحت ما نباشد خداوند درمقابل این دعایی که نموده ایم ثواب بسیار بزرگی در آخرت به ما می دهد. در حدیث آمده است که روز قیامت مؤمن آرزو می کند ای کاش هیچ یک از دعاها ی او مستجاب نمی شد.^۸ حتماً می گویی آخر این دیگر چه آرزویی است؟ در روز قیامت، خداوند برای هر دعای مستجاب نشده، ثواب زیادی به مؤمن می دهد که وقتی او به آن همه ثواب نگاه می کند، این چنین آرزو می کند. البته در موارد زیادی هم خداوند در مقابل آن دعایی که مستجاب نشده، بلایی را از ما دور می کند.^۹ یادت هست که چگونه آن خطر تصادف از تو برطرف شد؟! این به خاطر دعایی بود که در درگاه خدا نمودی؛ ولی مستجاب نشده بود.

ستون دین چیست؟

من بارها و بارها شنیده بودم که نماز، ستون دین است، اما امروز به حدیثی از پیامبر ﷺ برخورد کردم که در آن، دعا به عنوان ستون دین معرفی شده بود. آیا مایل هستید آن حدیث را برای شما نقل کنم؟ پیامبر ﷺ فرمودند:

دعا، ستون دین و نور آسمان و زمین است.^{۱۰}

براستی ستون دین، نماز است یا دعا؟

من فکر می‌کنم اگر نماز به‌عنوان ستون دین معرفی گردیده، به این دلیل است که نماز هم از دعا تشکیل شده است. وقتی شما به نماز می‌ایستید، درواقع خدا را می‌خوانید و این همان معنی دعاست.

پس حقیقت نماز و دعا یک چیز است و آن سخن گفتن با خدای مهربان و راز و نیاز کردن با اوست و در سایه همین راز و نیاز است که معنویت در قلب ما رشد می‌کند و آرامشی جاودان، روح انسان را دربرمی‌گیرد.

فقط به سوی خانه تو می‌آیم

یکی از یاران امام صادق علیه السلام می‌گوید:

وضع اقتصادی من بسیار خراب بود و بدتر از همه اینکه شرمنده زن و بچه خود شده بودم؛ زیرا مدتی بود نتوانسته بودم برای آنها غذا و پوشاک مناسبی تهیه کنم.

دیگر هیچ رفیق و آشنایی نبود که از او پول قرض نگرفته باشم، به قول معروف، در زندگی من، کارد به استخوان رسیده بود.

البته من با فرماندار مدینه، یک آشنایی قبلی داشتم و برای همین به ذهنم رسید خوب است بروم و شرح حال خود را برای او بگویم و از او کمک بگیرم. ولی او دست‌نشانده حکومت طاغوت (بنی‌امیه) بود و دستش به خون شیعیان و فرزندان حضرت زهرا علیها السلام آغشته بود.

مدتی بود بر سر دو راهی گیر کرده بودم و نمی دانستم چه باید بکنم.
 آیا کار درستی بود که من نزد او بروم و از او تقاضای کمک کنم؟
 اما وقتی امروز نگاهم به چهره زرد و رنگ پریده کودکانم افتاد، تصمیم گرفتم
 و به سوی فرمانداری مدینه حرکت کردم.

خدا کند کسی مرا در حال رفتن به داخل فرمانداری نبیند!
 حالا دیگر دیوارهای فرمانداری مدینه را می بینم، خوب است زود وارد
 فرمانداری شوم؛ چون هر لحظه ممکن است یکی از آشنایان من از اینجا عبور
 کند و مرا ببیند که نزد فرماندار می روم.

او کیست که به سمت من می آید؟ نکند او مرا بشناسد؟
 وای! او پسر عموی امام صادق علیه السلام است. او مرا می شناسد و بارها مرا در خانه
 امام صادق علیه السلام دیده است.

او این وقت روز، اینجا چه می کند؟

حالا چه کنم، اگر سؤال کند اینجا چه می کنی چه جوابی بدهم؟

ولی هیچ چیز بهتر از راستگویی نیست!

او جلو می آید و بعد از سلام، با من دست می دهد.

- کجا می روی؟

- داشتم نزد فرماندار می رفتم.

- برای چه می خواهی آنجا بروی؟

- فقر و نداری، تمام زندگی مرا فراگرفته است، برای تقاضای کمک نزد او

می روم.

- بدان که امید تو ناامید خواهد شد؛ زیرا به در خانه غیرخدا می روی، تو باید

به در خانه آن کسی بروی که امیدت را ناامید نمی‌کند و کرمش بیش از همه است، آیا می‌خواهی حدیثی را که از امام صادق علیه السلام شنیده‌ام برایت بگویم؟
- بله!

- یک روز که خدمت آن حضرت بودم، ایشان فرمودند:

خداوند به یکی از پیامبران خود این چنین وحی کرد:

من امید هر کس را که به غیر من امید داشته باشد ناامید می‌کنم.

چگونه است که بنده من در سختی‌ها به کسی دیگر امید می‌بندد؟

مگر در خانه من به روی کسی که مرا بخواند بسته است؟

من آن خدایی هستم که قبل از آنکه بندگانم مرا بخوانند به آنها کرم و مهربانی

می‌کنم، آیا اکنون که مرا صدا می‌زنند آنها را ناامید می‌کنم؟

من که این حدیث را شنیدم خیلی تحت تأثیر آن واقع شدم و از او خواستم تا این حدیث را بار دیگر برایم تکرار کند.

او هم قبول کرد و برای بار دوم این حدیث امام صادق علیه السلام را برای من نقل کرد و من با دقت تمام به حدیث گوش فرادادم.

این حدیث آن قدر برایم شیرین بود که برای بار سوم از او خواستم آن را برایم تکرار کند.

من بعد از شنیدن این سخن، با خود عهد کردم دیگر از مردم چیزی نخواهم و برای همین از رفتن به فرمانداری، صرف نظر کردم.

مدتی نگذشت که خداوند به وعده خود وفا کرد و از جایی که باور نمی‌کردم،

پول زیادی به دستم رسید و من از فقر نجات پیدا کردم.^{۱۱}

شاه کلید سعادت را می‌شناسید؟

یکی از دوستان نزدیکم از سفر مکه آمده بود و من همراه خانواده برای دیدن او به خانه‌اش رفته بودیم.

بعد از صرف شام به منزل بازگشتیم؛ اما هر چه به دنبال کلید خانه گشتم آن را پیدا نکردم.

بالآخره مجبور شدم سراغ کلیدساز بروم و با زحمت بسیار او را پیدا کنم و از او بخواهم در خانه ما را باز کند.

او شاه کلیدی داشت که تا آن را به قفل در خانه انداخت فوراً در باز شد.

آری! این شاه کلید به همه قفل‌ها می‌خورد و همه آنها را باز می‌کند.

آیا شما شاه کلیدی می‌شناسید که بتواند همه درهای معنوی را باز کند؟

اگر ما بتوانیم این شاه کلید را پیدا کنیم، می‌توانیم با سرعت به سوی کمال و سعادت پیش برویم.

امام صادق علیه السلام فرمود:

دعا، کلید همه درهای رحمت است و فقط از راه دعا می‌توان نزد خداوند

جایگاهی پیدا کرد.^{۱۲}

آری! دعا شاه کلید سعادت و خوشبختی است، اگر آن را در دست بگیری

می‌توانی همه درهای رحمت را به سوی خود باز کنی.

راهی برای رهایی از گرفتاری‌ها

همه می‌دانیم که دل کودکان، پاک و با صفا است؛ چراکه آنها هنوز به گناه آلوده نشده‌اند و برای همین آنها به خداوند نزدیک‌تر هستند.

آیا می‌خواهی کاری به شما یاد بدهم تا زودتر دعاهایت مستجاب شود؟
امام باقر علیه السلام هرگاه دچار غم و غصه‌ای می‌شد، اهل خانه خویش را گرد خود جمع می‌کرد و آن‌گاه دعا می‌نمود و از کودکان می‌خواست تا «آمین» بگویند. نمی‌دانم در آمین گفتن کودکان چه اثری وجود دارد که امام باقر علیه السلام [با اینکه اسم اعظم خدا را می‌داند] برای رفع مشکل خویش از آن‌ها استفاده می‌کند. این گفته پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله است که دعای کودکان اُمّت من، تا زمانی که به گناه آلوده نشده‌اند مستجاب است.^{۱۳}

راستی داشت یادم می‌رفت به این نکته، اشاره کنم که امام باقر علیه السلام وقتی کودکان خود را گرد خود جمع می‌کرد، همسر خود را نیز در این مراسم دعا فرامی‌خواند.

درست است که من الآن مشکل دارم و در غم و غصه هستم و می‌خواهم دعا

کنم، اما باید همسر من کنار من باشد تا من بتوانم در آسمان معنویت، اوج بگیرم!

باید کنار دعای من، آمین همسر من هم باشد تا خدا آن را مستجاب کند. براستی اگر همه ما در زندگی به همین دستور امام خویش عمل می‌کردیم، همسران ما چقدر احساس مهم بودن می‌کردند و بافتخار به عشق راستین ما باعث استجاب سریع دعای ما هم می‌شدند.

به نظر من یکی از صحنه‌هایی که خدا خیلی آن را دوست دارد، لحظه‌ای است که شما در خانه خود رو به قبله نشسته‌اید و همسر و فرزندان‌تان هم کنارتان هستند.

شما با هم دعا می‌کنید و خداوند سخن شما را می‌شنود و این مهربانی و صمیمیت میان این خانواده را می‌بیند، همسران را می‌بیند که از صمیم دل به دعای شما آمین می‌گویند.

شما با صدای بلند، خواسته خود را از خدا می‌خواهید و این چنین، اطمینان را به قلب همسر خود هدیه می‌کنید.

این‌گونه به کودکان خود مفهوم خدا و دعا را آموزش می‌دهید. اکنون دعای شما تمام می‌شود و کودکان آمین می‌گویند؛ شما آنها را در آغوش می‌گیرید و روی آنها را می‌بوسید و این‌گونه مراسم دعای خانوادگی برای کودک شما، شیرین جلوه می‌کند و در خاطره او تصویری زیبا از دعا باقی می‌ماند.

و اگر هم کمی سلیقه داشته باشید، پس از دعا، قلب کودک خود را با دادن هدیه‌ای شاد می‌کنید.

شما با این مراسم دعای خانوادگی، تولد دیگری برای کودک خود رقم می‌زنید و عشق به دعا را در وجود او روشن می‌کنید و راه دوست داشتن خدا را به او نشان می‌دهید.

سرنوشت خود را تغییر دهید

اعمال و کردار ما می‌تواند در سرنوشت ما اثر مثبت یا منفی بگذارد. گناهایی که انسان انجام می‌دهد چه‌بسا موجب می‌شود در سرنوشت او بلا و گرفتاری تقدیر شود.

آیا می‌دانید با دعا می‌توانید سرنوشت خود را دچار دگرگونی کنید؟
امام صادق علیه السلام فرمودند:

دعا می‌تواند قضا و سرنوشت را تغییر دهد.^{۱۴}

برای همین هرگز ناامید نشوید، بلکه در هر شرایط به دعا پناه ببرید و به این وسیله تغییرات مثبتی در آینده خود ایجاد کنید.

بند کفش من گم شده است!

آیا شده است بند کفش شما گم شود؟

در آن موقع شما چه می‌کنید؟

خب معلوم است، یک بند دیگر برای کفش‌تان تهیه می‌کنید.

اما سؤال من این است: آیا شما برای داشتن یک بند کفش، دعا هم می‌کنید؟

شاید بگویی آقای نویسنده! یک بند کفش ارزش ندارد که ما به خاطر آن دعا

کنیم و وقت خدا را بگیریم!

اما پیامبر ﷺ به ما دستور داده‌اند حتی بند کفش خود را هم از خدا بخواهید. آری! حاجت‌های خود را - هرچند کوچک باشد - از خدای بزرگ بخواهید. آیا قصه حضرت موسی علیه السلام را می‌دانی؟ آیا شنیده‌ای که خدا به او وحی کرد: ای موسی! هر آنچه را به آن نیاز داری از من بخواه، حتی اگر آن چیز نمک غذای تو باشد.

آری! ما باید به هر بهانه‌ای که پیش می‌آید با خدای خود تماس بگیریم و فقط این‌گونه است که در زندگی، به آرامشی بزرگ می‌رسیم.^{۱۵}

بیچارگی خود را نشان چه کسی بدهم؟

بارها پیش آمده است که در زندگی به شرایط سختی برخورد کرده‌ای، به گونه‌ای که اضطراب، تمام وجود تو را فراگرفته است.

ما برای رفع اضطراب و نگرانی چه باید بکنیم؟

آیا مایل هستی دستور امام صادق علیه السلام را برایت نقل کنم؟

چقدر خوب است به این دستور عمل کنی!

آیا می‌دانی در آن لحظات، هیچ چیز مانند تواضع و فروتنی در درگاه خداوند، کارگشا نیست؟

برخیز، از این زندگی ماشینی جدا شو، به جایی برو که فقط زمین باشد و خاک!

آن‌گاه آستین خود را بالا بزن و به سجده برو!

سجده‌ای روی خاک تا آنجا که بازو و زانوی تو هم خاک آلود شود.^{۱۶}

بگذار خاک بر صورت و اعضای بدن تو بنشیند و در آن حالت خدا را صدا

بزن.

این کار رحمت خداوند را به سوی تو می‌کشاند و تو در سجده فکر می‌کنی که یک روز، بالاخره مرگ فرامی‌رسد و همین بدن تو میان خاک قرار می‌گیرد. اکنون تو در سجده هستی و بوی خاک به مشامت می‌رسد و آخرین سفر خود را (سفر قبر) به یاد می‌آوری، برای همین است که دیگر غم و غصهٔ دنیا را فراموش می‌کنی و مقداری به فکر آخرت می‌افتی و سعی می‌کنی برای سفر خود زاد و توشه‌ای فراهم آوری که سفر بسیار نزدیک است.

چگونه بلا را از خود دور کنیم؟

امروزه، مشاهده می‌کنیم که خیلی‌ها به بلا و گرفتاری مبتلا می‌شوند؛ بلاهایی مثل تصادف و آتش‌سوزی زندگی ما را تهدید می‌کند و آرامش را از ما می‌گیرد.

آیا می‌خواهید درهای بلاها را به روی خود ببندید؟

آیا می‌خواهید کاری کنید که دیگر این بلاها به سوی شما نیاید؟

حضرت علی علیه السلام فرمود:

قبل از آنکه بلا به سراغ شما بیاید، با دعا کردن درهای بلا و گرفتاری را به روی

خود ببندید.^{۱۷}

حاجت خود را بر زبان بیاورید

بعضی‌ها را دیده‌ام که به خیال خود خیلی عارف شده‌اند و به مردم می‌گویند:

«ما هیچ‌گاه از خدا چیزی طلب نمی‌کنیم، خدا به خواسته ما آگاهی دارد، پس

برای چه دعا کنیم!»

ولی امام صادق علیه السلام فرمودند:

خداوند به حاجت‌های بندگان خود آگاهی دارد و می‌داند آنها چه حاجتی دارند؛
اما او دوست دارد بندگانش هنگام دعا، حاجت‌های خود را بر زبان آورده، از او
تقاضا کنند.^{۱۸}

در حدیث دیگر آمده است:

هر گاه خواستی دعا کنی، پس حاجت خود را بر زبان بیاور.^{۱۹}

چون دوستت دارم، جوابت را نمی‌دهم

یک روز یکی از دوستان جوانم - که هنوز ازدواج نکرده بود - به خانه ما آمد و
دید که پسر کوچکم مرا صدا می‌زند و مرا «بابا» خطاب می‌کند، اما من جواب او
را نمی‌دهم.

او به من اعتراض کرد که چرا جواب این بچه را نمی‌دهی، حیفت نمی‌آید این
بچه به این قشنگی تو را صدا می‌زند و تو فقط به او نگاه می‌کنی!

آیا شما می‌دانید من چه پاسخی به مهمان خود دادم؟

من با شنیدن صدای فرزندم، عشق می‌کردم؛ در تمام دنیا، او تنها کسی بود
که مرا «بابا» خطاب می‌کرد، این برای من خیلی لذت‌بخش بود!
وقتی من این صدا را می‌شنیدم به فکر فرومی‌رفتم که خدا چقدر به من
نعمت داده است، خیلی‌ها حاضرند همه دنیا را بدهند و در عوض بچه‌ای
داشته باشند که آنها را «بابا» صدا بزند.

من با زبان بی‌زبانی به پسر می‌گفتم: باز هم صدایم بزن که لذت و صفای
زندگی من همین صدا زدن تو است.

من در آن لحظه که جواب پسر را نمی‌دادم، داشتم با او عشق‌بازی می‌کردم. البته در نهایت کودک خود را در آغوش گرفتم و او را غرق بوسه کردم. اما آن دوست من، چون هنوز بابا نشده بود، این چیزها را درک نمی‌کرد. آری! باید «بابا» بشوی تا بدانی چه صفایی دارد. خدایا! به حق عزیزان خودت، به همهٔ آنانی که آرزو دارند فرزندی داشته باشند، فرزند صالح عنایت نما، آمین. خوب من! اگر خدا را صدا زدی و او جواب تو را کمی دیرتر داد ناراحت نباش. در یکی از احادیث می‌خوانیم:

وقتی بنده‌ای دعا می‌کند و خالق خویش را صدا می‌زند، خداوند می‌گوید:

این صدایی است که دوست دارم بشنوم!

براستی خدا هم برای خودش عالمی دارد!

خدا دعای مؤمن را با تأخیر، اجابت می‌کند؛ چون صدای او را دوست دارد و به شنیدن آن، شوق و اشتیاق دارد. این صدای بندهٔ اوست که به آسمان‌ها می‌رسد. خداوند می‌خواهد فرشتگان، صدای دلنواز بنده‌اش را بشنوند. خدا می‌گوید:

بگذارید این صدا ادامه پیدا کند که من عاشق این صدا هستم!

بندهٔ من دارد با من سخن می‌گوید!

من جواب او را نمی‌دهم؛ چون می‌خواهم این صدا را زیاد بشنوم.^{۲۰}

وقتی دعا کنید که یقین کامل دارید

موقع دعا کردن باید حواست جمع باشد با یقین کامل دعا کنی!
اگر خدا را صدا بزنی اما پیش خود بگویی: «معلوم نیست خدا جواب مرا بدهد یا نه»، بدان که دعایت مستجاب نمی‌شود.
هنگامی دعای تو مستجاب می‌شود که خدا را با توجه کامل، صدا بزنی و یقین داشته باشی خداوند دعای تو را مستجاب می‌کند.
آری! خدا به قلب تو نگاه می‌کند، اگر به خدا اعتماد داشته باشی و با یقین کامل، او را بخوانی جواب تو را می‌دهد.
اگر به لطف و کرم خدای خویش اعتماد نداشته باشی، معلوم نیست چه زمانی به حاجت خود برسی.

امام صادق علیه السلام فرمود:

هنگامی که دعا می‌کنی، پس با قلب خویش به سوی خدا رو کن و به استجابت دعای خویش یقین داشته باش.^{۲۱}

در حدیث دیگر آمده است:

وقتی یقین دارید، دعا کنید که در آن لحظه دعای شما مستجاب می‌شود.^{۲۲}

برای استجاب دعا به قرآن پناه ببریم

شما فکر می‌کنید اگر نامه‌ای از طرف معشوق به دست یک عاشق برسد، او چند بار آن نامه را می‌خواند؟
عاشق نه یک بار بلکه صدها بار نامه معشوق را می‌خواند و هرگز از خواندن آن نامه سیر نمی‌شود.

خوب من! این حکایت عشق‌های مجازی است؛ براستی، بهترین و باوفاترین معشوق ما خدای ماست. او مهربان‌ترین مهربانان است و بندگان خود را دوست دارد.

همین خدا برای ما نامه‌ای فرستاده است و آن قرآن است!

اکنون که می‌خواهی با اوسخن بگویی و دعا بکنی اول این نامه را بخوان!
قرآن و دعا، دو بال برای پرواز هستند، تو برای پرواز در آسمان عشق حقیقی،
به این دو بال نیاز داری!
حضرت علی علیه السلام فرمود:

هرکس صد آیه قرآن بخواند و بعد از آن هفت بار «یا الله» بگوید، خدا دعای او را

مستجاب می‌کند. ۲۳

چرا خدا به وعده‌اش وفا نکرد؟

مدت زیادی است که یک سؤال، ذهن مرا به خود مشغول کرده است. بالآخره امروز تصمیم گرفتم خدمت امام صادق علیه السلام بروم و سؤال خود را از آن حضرت بپرسم:

خداوند در قرآن فرموده است: «مرا بخوانید تا اجابت کنم شما را»، اگر این سخن راست است پس چرا من هرچه دعا می‌کنم حاجتم برآورده نمی‌شود؟^{۲۴} امام صادق علیه السلام با مهربانی به من نگاهی می‌کند و می‌فرماید: خداوند متعال به وعده‌هایی که در قرآن داده است عمل می‌کند. آری! هرکس اطاعت و بندگی خدا را بنماید و به روش صحیح، دعا کند، خدا دعایش را مستجاب می‌کند.

آیا دعای من به شیوه صحیح نبوده است؟

امام در پاسخ می‌فرماید:

چون خواستی دعا کنی، در ابتدا، حمد و ثنای خدا را بنما و نعمت‌هایی را که خدا به تو داده است در ذهن خود مرور کن و از صمیم دل شکر آنها را به جا بیاور. بعد از آن بر محمد و آل محمد درود و صلوات بفرست. آن‌گاه از گناهانی که انجام داده‌ای توبه کن و از خدا بخواه که گناهانت را ببخشد و بعد از آن، شروع به دعا کردن بنما.

خواننده محترم! از شما می‌خواهم مدتی در این کلام امام صادق علیه السلام فکر کنی و ببینی چگونه آن حضرت، روش صحیح دعا را به ما آموزش می‌دهد.^{۲۵}

آن حضرت از ما می‌خواهد تا موقع دعا با یادآوری نعمت‌هایی که خدا به ما داده است نسبت به لطف خدا، خوش‌بین باشیم.

وقتی می‌خواهی دعا کنی باید احساس زیبایی نسبت به خدای خویش داشته باشی، تا بتوانی رحمت خدا را به سوی خود جذب کنی.

وقتی به نعمت‌هایی که خدا به تو داده است فکر می‌کنی، ناخودآگاه نعمت‌ها را به سوی خود جذب می‌کنی!

ما به هرچه فکر می‌کنیم آن را به سوی خود جذب می‌کنیم، این یک قانون است، قانون جذب!

اگر موقع دعا کردن بنشیننی و به تمام آنچه خدا به تو داده است فکر کنی، می‌بینی که خداوند چقدر در حق تو مهربانی نموده است.

و اکنون که به داشته‌هایت فکر می‌کنی، مثبت‌اندیش می‌شوی، فضای ذهن تو پر از اندیشه‌های زیبا می‌شود، عشق و محبت تو به خدا زیادتر می‌شود و او را بیشتر و بیشتر دوست می‌داری!

و با این عشق و محبت، خدای خود را می‌خوانی و می‌دانی جواب تو را می‌دهد.

دعا در نماز واجب را فراموش نکن

«عبدالله بن هلال» می‌گوید:

من در وضعیت بسیار سختی زندگی می‌کردم، یک روز تصمیم گرفتم شرح حال خود را به امام صادق علیه السلام بدهم و از آن حضرت راه حلی بگیرم.

برای همین خدمت آن حضرت آمدم و گفتم: اوضاع و احوال زندگی من خیلی